

”EN KOLD OG BITTER AFFÆRE”

Negative intimiteter i Tomas Lagermand Lundmes *Forhud*

Det er muligvis nødvendigt at acceptere smerten ved i det mindste provisorisk at omfavne en homofobisk repræsentation af homoseksualitet.

— Leo Bersani (*“Is the Rectum a Grave?”* 15)

Hvis Tomas Lagermand Lundmes debutroman *Forhud* (1998) kan siges at tegne et billede af homoseksuel intimitet, er denne intimitet ikke kendetegnet ved nærhed og fortrolighed, men snarere grænseoverskridelse og exces. Romanens jegfortæller er trækkerdreng og lever et voldsomt liv, der tenderer til det selvdestruktive. Hans liv kan bedst beskrives som en tilsyneladende endeløs sekvens af mere eller mindre voldelige seksuelle møder med ældre mænd – lige med undtagelse af romanens eneste navngivne karakter, Stefan, som er: ”den eneste, der ikke giver mig kvælningsfølelser” (Lundme 31). Men selv her synes spørgsmålet om intimitet konfliktfyldt: ”[Stefan] er et godt menneske. Han tror stadig, kærligheden er en god og troende martyr. Ikke som jeg, der mener, det er en kold og bitter affære, der tager sine stakels ofre mellem fældende træer og elmesyge forældre” (17). Jegfortælleren stiller tilsyneladende spørgsmålstejn ved, om kærlighed kan være garant for intimitet. For ham er kærlighed bare ”en kold og bitter affære”.

Det er denne kolde og bitre affære, som jeg vil udfolde i denne artikel. Hvis jegfortælleren på den ene side afviser en intimitet baseret på en naiv forestilling om kærlighed, hævder jeg på den anden, at romanen ikke desto mindre gestalter andre former for intimitet. Intimitet forstår jeg her i tråd med Lauren Berlant som grundlæggende paradoksal. For det første er intimitet ikke bare et rent interpersonelt fænomen, der udelukkende er orienteret mod den private "intimsfære". Det er også en affekt, der overskrider det private og orienterer folk udad mod den sociale verden: "[I]ntimitet opbygger verdener: Den skaber og bemægtiger sig steder, der var tiltænkt andre former for relation" (Berlant 282). For det andet er intimitet heller ikke nogen stabil garant for socialitet. Berlant fortsætter: "Dens potentielt mislykkede forsøg på at stabilisere nærhed hjemsøger altid dens vedholdende aktivitet, hvilket får de tilknytninger, der skulle understøtte 'et liv' til at fremstå som i en tilstand af latent skrøbelighed" (282). Ifølge Berlant er de "intimitetsopbyggende" aktiviteter og praksisser, der skal sikre relationel nærhed, altid hjemsøgt af en potentiel fiasko, af muligheden for ikke at understøtte den nærhed, vi ellers søger med hinanden, gennem intimitet. Således indebærer intimitet paradoksalt nok muligheden for fremmedgørelse.

Jeg stiller skarpt på netop dette aspekt ved intimiteten. I min læsning af *Forhud* fokuserer jeg på tre forskellige former for seksuelle situationer, som jeg med et samlende begreb kalder for *negative intimiteter*, for så vidt de kan siges at udforske intimitetens indlejrede mulighed for at slå fejl, ikke ved at dække over dens mulige fiasko, men snarere ved at tage udgangspunkt i den. De tre intimiteter er: 1) incestuøs intimitet, 2) masochistisk intimitet og 3) upersonlig intimitet. Disse intimitetsformer skal ikke forstås som adskilte fænomener. Snarere er de indlejret i hinanden, og som jeg vil sandsynliggøre, kan de alle forstås som varianter af upersonlig intimitet, som er den form for intimitet, jeg mener, romanen grundlæggende udforsker. Inden jeg når til romanen, er det dog nødvendigt at udfolde nogle refleksioner over min læsestrategis queerteoretiske udgangspunkt og indskærpe, hvad jeg forstår ved *queer negativitet*.

PERVERSE LÆSESTRATEGIER, ANTISOCIAL

QUEERTEORI OG QUEER NEGATIVITET

Der findes ikke én endeligt afgrænset og applicerbar queer – eller "pervers" (Bissenbakker Frederiksen; Heede, "Queerteorien i Danmark") – læsestrategi. Helt overordnet kan en queer læsestrategi dog siges at undersøge de mekanismer, hvormed det "normale" og det "afvigende" produceres i samspil med og afgrænses fra hinanden (Bissenbakker Frederiksen 28-29; Petersen 97). I forlængelse heraf retter jeg min opmærksomhed mod kønne og seksuelle fænomener, som af heteronormativiteten ekskluderes som unormale, marginale og minoriserede, ikke for yderligere at afgrænse dem, men for at udfordre heteronormativitetens kulturelle hegemoni. Heteronormativitet forstår jeg ligesom Berlant og Michael Warner som en implicit "rigtighedsfølelse" ("sense of rightness"), der tilskrives heteroseksuelle intimitetsformer, monogami, ægteskab og kernefamilie, i en "heteroseksuel kultur" (Berlant og Warner 548, 554). Heteronormativitet angiver således både et diskursivt regelsæt og rammeværk og, mere diffust, affektive orienteringer, der får heteroseksualitet til: "ikke bare at virke sammenhængende – det vil sige organiseret som en seksualitet – men også privilegeret" (548). Heteronormativitet får heteroseksuelle og ciskønnede former for intimitet og den kultur, der oppebærer disse, til at "føles rigtige". I kontrast hertil står det queer, ikke bare som det "forkerte", men som en kritisk udfordring af heteronormativitetens postulerede "rigtighed".

På dansk grund kan vi særligt takke Dag Heede og Mons Bissenbakker for at bringe queerteori i berøring med litteraturanalyse. Med udgangspunkt i Eve Kosofsky Sedgwicks fordring om at "queere kanon" kan en væsentlig del af deres forskning siges at udgøre queeringer (eller mærkværdiggørelser, som Heede også kalder det) af den danske litteraturkanon (Bissenbakker Frederiksen; Heede, *Det umenneskelige; Herman Bang; "Mærkværdiggørelsen af dansk litteratur"*). Deres bidrag består i at introducere et queerteoretisk perspektiv i en dansk litteraturvidenskabelig offentlighed og med dette perspektiv stille spørgsmål til den danske litteraturkanon og -historie, som det før ikke har været gangbart at stille, spørgsmål der specifikt handler om begær, køn og seksualitet (Bissenbakker Frederiksen 9-10; Heede, *Herman Bang* 15). Som Bissenbakker skriver: "[e]n queer eller 'per-

vers' læsestrategi sigter først og fremmest på at vise, at det er muligt at tage køn og begær alvorligt som meningsproducerende litterære elementer", og måske i særdeleshed på at afnaturalisere det, som ellers forekommer at være "naturgivne sandheder" om køn og seksualitet (192). På lignende vis argumenterer Heede for, at f.eks. Karen Blixens forfatterskab kan læses som en samling: "provokerende udsagn om seksualitetens kunstighed, kønnets konstruerethed og identitetens illusoriske karakter, demaskeringer af seksualiteten, kønnet og identitetens 'naturer'" (*Det umenneskelige* 14). Mit ærinde i denne artikel er beslægtet med Heedes og Bissenbakkers arbejde for så vidt, at jeg tager begær og seksualitet alvorligt som centrale elementer for læsning af litteratur, altså "som meningsproducerende litterære elementer". Dog vil jeg tilføje: ikke bare meningsproducerende, men tillige meningsdestabiliserende eller -afvisende. For jeg betoner, at en queer eller pervers læsestrategi, samtidig med at fastholde seksualitet og begær som vigtige komponenter, nødvendigvis må være åben over for begærets meningsnegerende mulighed.

Her bliver det væsentligt at vende sig mod spørgsmålet om queer negativitet og den såkaldt antisociale tese i queerteori. Den antisociale tese handler grundlæggende om forholdet mellem det queer og det sociale. Hvis det sociale felt, forstået bredt som måden vi indgår i samfund og fællesskaber, er styret af (hetero)normer, hvilken relation har det queer så til det sociale, når det queer dækker over praksisser og erfaringsrum, der udgrænses som perverse eller unormale? Man kan her huske på, at queer, inden ordet blev generobret af aktivister og akademikere i slutningen af 1980'erne, også var et skældsord, der rummede den vold, som udgrænsede det queer som unormalt.¹ Det er dette negative forhold til normaliteten, som er udgangspunktet for den antisociale tese. Bissenbakker forklarer et sted, at queer kan forstås som "en politisk strategi", der forsøger at generobre de ekskluderende medbetydninger og: "foretage en konkret udvidelse af de eksisterende muligheder for subjektpositioner f.eks. gennem diskursivt at erobre identiteter, som oprindeligt har nega-

1 For en analyse af generobringen af begrebet queer, se Butler, *Bodies That Matter* 169-85.

tive og ekskluderende konnotationer, og genforhandle dem i nye, rummelige betydninger" (22). En antisocialt tænkende queerteoretiker ville her spørge, hvad denne omforhandling af de "negative og ekskluderende konnotationer" indebærer, og forholde sig kritisk til et queerpolitisk projekt, der udelukkende fokuserer på en "positiv" resignifikation, dvs. et forsøg på at gøre det queer politisk og teoretisk stuerent. Hellere end at prøve at afstigmatisere queer seksualitet, tager antisocial queerteori de negative og – ikke mindst – fobiske associationer og betydninger, som begrebet queer tildeles i et heteronormativt samfund, på sig og arbejder ud fra dem (McCann og Monaghan 218-19).

Queerteoretikerne Leo Bersani, Tim Dean og Lee Edelman, som jeg trækker på i min analyse af *Forhud*, arbejder alle, om end på forskellige måder, med denne tese. Fælles for dem er deres psykoanalytiske begrebsapparat, som de henter fra især den freudianske og lacanianske psykoanalyse.² Særligt Edelman og hans polemiske bog *No Future: Queer Theory and the Death Drive* (2004) er nærmest blevet synonym med den antisociale tese. Med Lacan som hovedteoretiker argumenterer Edelman for en queer position, der figurerer som den sociale og symbolske ordens radikale negativitet, det vil sige som: "stedet for den sociale ordens dødsdrift" (3). For Edelman figurerer det queer ikke i "positiv" opposition til det sociale, men som en inhærent negativitet i den sociale orden, der konstant udfordrer det sociales indre sammenhængskraft. At bebo denne plads som queer er ikke nogen nem opgave, hvilket stigma og homofobisk, transfobisk og anden queer-fobisk vold kan læses som udtryk for (3). Ikke desto mindre er det netop som negativitet, at queerhed ifølge Edelman får sit etiske såvel som politiske potentiale. Som billedet på den sociale og symbolske ordens indre negativitet ligger værdien i det queer: "i [dets] radikale udfordring af selve værdien af det sociale" (6). For Edelman handler omfavnelsen af queer ne-

2 Med den tungtvejende tilstedeværelse af freudiansk og lacaniansk psykoanalyse adskiller mit teoretiske udgangspunkt sig fra både Heedes og Bissenbakkers, som især trækker på Foucault, Butler og Sedgwick. Psykoanalysen er dog ikke fremmed for nogle af disse teoretikere. F.eks. bedriver Butler queerfeministiske læsninger af Freud og Lacan i *Gender Trouble* og *Bodies That Matter*. I *Beyond Sexuality* (2000) går Dean i rette med Butlers læsninger og leverer et queerteoretisk forsvar for Lacan.

gativitet således ikke a priori om at formulere alternative socialiteter, men mere radikalt om at udfordre idéen om det sociale værdi overhovedet. Som tankefigur åbenbarer det queer her ethvert subjekts antisociale dødsdrift, som truer: "enhver social struktur eller form" indefra (4).³

Et centralt spørgsmål er, hvad den antisociale tese har på sig i en nu-tidig kontekst, hvor homoseksualitet er blevet afpatologiseret, og hvor den homoseksuelle ikke i samme grad er en figur for død og ødelæggelse af den sociale orden.⁴ Tesen har da også været genstand for hed debat, såvel som interne spændinger blandt dens forsvarere, hvilket eksempelvis fremgår af PMLA's rundbordsdiskussion "The Antisocial Thesis in Queer Theory" (2006) (Caserio et al.). Uenigheden går dels på, hvordan og på baggrund af hvilke arkiver det antirelationelle, nihilistiske og negative fremanalyses, og mere radikalt om det overhovedet er et ønskværdigt queerteoretisk projekt. Hvis Edelman placerer sig mest radikalt på den queer negativitets side, står en teoretiker som José Esteban Muñoz i direkte opposition. Muñoz kritiserer den antisociale tese for at være myopisk fokuseret på sex og seksualitet som den eneste forskelsskabende akse, og altså for ikke at være interesseret i en intersektionel analyse af, hvordan forskelsbaserede kategorier som race, køn, seksualitet og klasse skabes i samspil med hinanden (Caserio et al. 825). Derfor mener Muñoz, at: "det antirelationelle i queerstudier var den hvide bøsses sidste kamp" (825), en kamp, forstås, som queerstudier ville have godt af at lægge bag sig.

Selvom jeg anerkender Muñoz' kritik og anser intersektionalitet som et vigtigt anliggende for queerstudier, vil jeg indvende, at kampen om det antisociale og om queer negativitet fortsat har relevans for queerteori såvel som queerteoretiske læsninger af litteratur. Her lægger jeg mig på linje med Robyn Wiegman, der betegner det antisociale som: "en fortolkningsmæssig kamparena" (220). For Wiegman beviser debatten om det

3 Man kan kalde nogle af Heedes analyser af homoseksualitet i dansk litteratur fra det tidlige 20. århundrede for antisocialt stemte, når han f.eks. er optaget af den negativitet, som knyttes til homoseksualitet som en socialt ulevedygtig kategori i den heteronormative verdensorden (Heede, *Herman Bang* 18; "Når Enden Er God").

4 For en udførlig analyse af hvordan den homoseksuelle er blevet rekonfigureret fra at være forbundet med død til at blive forbundet med liv, se Petersen.

antisociale og dens "utrolige fjendtligheder", at: "negativitet er queerteoris vigtigste kontemporære idiom, hvis ikke dens definerende sensorium" (221, original kursiv). Spørgsmålet bliver dermed ikke så meget, om der knytter sig en indre og/eller social negativitet til det queer erfaringsrum, men snarere hvor denne negativitet lokaliseres, og hvad den efterfølgende betyder: Om queer negativitet er et udtryk for antirelationalitet i det hele taget, eller om målet er, som Tim Dean formulerer det i skarp kontrast til Edelman: "at spore nye former for sociabilitet, nye måder at være sammen på, som ikke er begrundet i imaginær identitet eller kampen for intersubjektiv genkendelse" (Caserio et al. 827). Edelman selv er da også mindre polemisk, når han i bogen *Sex, or the Unbearable* (2014) sammen med Berlant anerkender, at negativitet ikke kan adskilles fra undertrykte personer og gruppers modstand mod undertrykkelsens sociale betingelser (xii). "Langt fra at være reduktivt antisocialt," skriver de, "er negativitet uvægerligt et aspekt af det sociale: At socialitetens iboende modsigelser skaber strukturer for selvrelation, der fundamentalt er ude af takt med sig selv" (xiv, original kursiv). Negativitet er i denne forstand ikke en afvisning af socialitet og relationalitet, men snarere en iboende del af det at indgå i sociale relationer. Det interessante bliver derfor: "de øjeblikke, hvor negativitet forstyrrer formodningen om suverænitet [beherskelsen af selvet] via 'et møde', mere specifikt, et møde med fremmedgørelsen og intimiteten i at være i relation til hinanden" (viii). Det er denne måske mindre radikale, men ikke desto mindre teoretisk interessante forståelse af queer negativitet, jeg abonnerer på.

Når jeg gennem en læsning af *Forhud* forsøger at iværksætte antisocialt tænkende queerteori, er det, fordi jeg mener, romanens gestaltning af homoseksuel intimitet iscenesætter sådanne intimt fremmedgørende øjeblikke, som Berlant og Edelman omtaler. Med et begreb om queer negativitet bliver det muligt at anskueliggøre, hvad det betyder at sætte naiv optimisme for porten, når det kommer til analysen af romanens gestaltning af homoseksuel intimitet, men samtidig også, i tråd med Dean, at vise hvordan queer negativitet som sensorium dybest set handler om at formulere og erfare alternative etiske relationer til det fremmede i det seksuelle.

INCESTUØS INTIMITET

Den første negative intimitet, som jeg identificerer i Lundmes roman, er incestuøs intimitet. Mit formål er her ikke at legitimere og ophøje incest, men derimod at forstå det incestuøses centrale plads i romanens gestaltning af jegfortællerens seksualitet, og hvilke symbolske implikationer det har at overskride incestforbuddet. I romanen nedbrydes den heteronormative familie nemlig ikke direkte ved at vende patriarken ryggen, men snarere ved at pervertere ham.

Jegfortælleren er ikke vokset op i nogen lykkelig kernefamilie. Opvæksten har derimod været præget af moderens kontinuerlige udskiftning af potentielle faderskikkelser:

Far. Tre mænd, jeg kalder far. [...] Bagefter mylderet af fædre med forretningsrejser, postkort og anonyme fødselsdagsgaver på forkerte datoer og under forkerte sole, der skinner koldt og i cirkelform. Mor brænder alle henvendelser. (Lundme 32-33)

Her kan vi se, at mylderet af fædre tømmer ordet "far" for indhold og forhindrer jegfortælleren i at opleve nogen egentlig form for faderlig nærhed. I stedet for er der tale om adskillige faderrelationer præget af kølig distance og fødselsdagsgaver på "forkerte datoer". Dog bliver de faderfigurer, moren inviterer ind i familien, genstand for jegfortællerens begær, idet han søger for meget nærhed med dem: "Far i banken, der går med mig i svømmehallen. Jeg ser hans smukke krop. Våd og glinsende. Vandet skummer og pisker om ham. Pungen er tung, og hviler mod det ene behårede lår. Jeg glider ned mellem hans ben og sutter" (32). Her er det ikke distance, der præger jegfortællerens forhold til sin "far". Snarere kommer han for tæt på og "glider ned mellem hans ben". I romanens univers får vendingen "familiens skød" altså en meget konkret betydning, fordi den familiære intimitet, jegfortælleren indgår i, er kødelig og incestuøs. Da jegfortælleren ikke egentligt er beslægtet med nogle af de faderfigurer, han indleder seksuelle forhold til, er der snarere tale om incest som seksuel fantasi end om decideret blodskam. Som betoningen af bankmandens "smukke krop" antyder, er det desuden værd at bemærke, at det for jegfortælleren er en nydelsesfuld form for intimitet, der ikke er præget af tvang eller overgreb. Incestfantasien skal derfor forstås i psykoanalytisk forstand som en måde,

hvorpå romanen iværksætter en symbolsk forhandling af subjektets forhold til faderfigurens position som autoritet.

Hvordan kan den incestuøse intimitet med faderfigurerne i *Forhud* siges at være udgangspunkt for en kritik af patriarkatet? Her vender jeg mig mod Bersanis berømte, proto-queerteoretiske essay "Is the Rectum a Grave?" (1987). I essayet analyserer Bersani fra et psykoanalytisk perspektiv de fantasier, der cirkulerer i det amerikanske mediebillede om sexgale, promiskuøse homoseksuelle mænd i lyset af 1980'ernes aids-krise. Der er dermed ikke tale om en karakteristik af en slags homoseksuel selvforståelse, men snarere en udredning af de homofobiske forestillinger om mænd, der har sex med mænd, mere specifikt passiv analsex, som cirkulerer i og opbejærer et heterosexistisk og fallocentrisk patriarkat. Centralt i den homofobiske fantasi om den homoseksuelle mand finder vi ifølge Bersani: "det [...] forførende og uudholdelige billede af en voksen mand med benene i vejret og ude af stand til at modstå den suicidal ekstase ved at være kvinde" ("Is the Rectum a Grave?" 18). Her mener Bersani ikke, at homoseksuelle mænd, der kan lide at dyrke passiv analsex, i virkeligheden vil være eller identificerer sig som kvinder, men snarere at der i en heterosexistisk og patriarkalsk imagination knytter sig en særlig fornedrende femininitet til passivitet i penetrationssex.⁵ Passivt at lade sig penetrere er i denne verden at ydmyge sig selv. Bersani er ikke så meget ude på at modbevise misogynien og homofobien i disse forestillinger som på at nuancere forståelsen af passivitet i det hele taget. Ifølge ham er det selve dét at insistere på sex som en *relation* mellem aktiv og passiv, der er fejltagelsen (25). At kalde sex for relationelt er i en psykoanalytisk forstand en grundlæggende misforståelse. Lacan har udtrykt det allertydeligst i det, der er blevet et diktum for hans psykoanalyse: "Der findes ikke et seksuelt forhold" (*Le Séminaire XVII* 134; *Le Séminaire XX* 17).⁶ Det skal ikke forstås sådan, at folk ikke har sex "med hinanden", men som at sex ikke implicerer et komplementært forhold mellem eksempelvis "aktiv" og "passiv" eller "mand" og "kvinde". Seksualitet implicerer snarere

5 For en glimrende læsning af Bersanis essay i et transfeminint perspektiv, se Heaney 286-89.

6 "Il n'y a pas de rapport sexuel".

et subjekts begær efter delobjekter, det som Lacan kalder et: "i dig mere end dig" (*Le Séminaire XI* 237).⁷ Jeg begærer således ikke "dig", men snarere dit blik, når du smiler; måden, dit hår falder ned over dit ansigt på; dine balders kurve etc. Man kunne også tage jegfortællerens faderbegær i *Forhud* som eksempel og bemærke, at jegfortælleren ikke begærer en egentlig far, men snarere selve benævnelsen "far" som et "i dig mere end dig" i de mænd, der tilfældigvis gives det prædikat. Snarere end at finde én far og knytte sig til ham, driver begæret efter "far" jegfortælleren gennem "mylderet af fædre". Herved bliver seksualiteten grundlæggende antirelationel, fordi den ikke retter sig mod enkelte eller hele personer.

I stedet for at blive dette antirelationelle eller upersonlige aspekt af seksualiteten kvit, foreslår Bersani: "Hvad hvis vi for eksempel sagde, ikke at det er forkert at tænke på såkaldt passiv sex som 'ydmygende', men snarere at selve seksualitetens værdi er at ydmyge alvoren i anstrengelserne efter at redde den?" ("*Is the Rectum a Grave?*" 29, original kursiv). Her forskyder han spørgsmålet om passiv sex' nedværdigende karakter til et mere generelt spørgsmål om seksualitetens grundlæggende ydmygelse, både af subjektet selv, men også af vores kulturelle forsøg på at ophøje, frigøre eller slet og ret forstå seksualiteten. Ifølge Bersani er det en misforståelse at "afproblematisere" seksualiteten gennem liberale diversitetsdiskurser eller såkaldt seksuel frigørelse. Seksualiteten vil for ham altid overskride eller "ydmyge" ethvert forsøg på at "redde" sex. Sagt på en anden måde, er sex og seksualitet for Bersani i *det hele taget* (homo såvel som hetero) problematisk.⁸ At insistere på dette aspekt af seksualiteten rummer dog et vist potentiale for patriarkatskritik. I et samfund, der hylder maskulin selvkontrol, suverænitæt og aktivitet, præsenterer den passive bøsse en anden måde at forholde sig til sig selv på: "Mandlig homoseksualitet udbasunerer risikoen ved selve det seksuelle som faren for selv-afvisning [self-dismissal], for at miste selvet af

7 "En toi plus que toi", se også Dean, *Unlimited Intimacy* 159-60.

8 Jf. Stefans forsøg på at sublimerer seksualitet i kærlighed "som en god og troende martyr" over for jegfortællerens "kolde og bitre affære" (Lundme 17). Jegfortælleren udtrykker en bevidsthed om seksualitetens fundamentale ydmygelse af ethvert forsøg på at ophøje seksualiteten til noget mere end den kolde og bitre affære, som underkaster ham begæret efter "elmsyge forældre".

syne, hvormed det på én gang foreslår og på faretruende vis repræsenterer *jouissance* som en form for askese ("Is the Rectum a Grave?" 30, original kursiv). I den seksuelle nydelse ("*jouissance*") mister selvet lejlighedsvist sin kohærente form, tænk f.eks. på orgasmens kælenavn som "den lille død", hvilket for Bersani netop slår skår i en maskulinistisk forestilling om et aktivt og seriøst "jeg". Når homoseksuelle mænd under aids-krisen bliver stigmatiseret på baggrund af disse forestillinger, er det, fordi de i en fælles kulturel bevidsthed figurerer som et truende billede på netop denne risiko. Således besvarer Bersani også spørgsmålet i essayets titel med et rungende "ja!": Rectum er en grav. Det er her den homoseksuelle mand om og om igen kan begrave patriarkatets falliske mand som internaliseret ideal (30).

Det er netop på den måde, argumenterer jeg for, at jegfortælleren i *Forhud* perverterer patriarkatet i sit incestuøse begær efter sine "fædre". Det centrale i den incestuøse intimitet er ikke så meget, at jegfortælleren fuldstændigt afviser den patriarkalske faderfigur. Snarere handler det incestuøse begær om at pervertere patriarkatet ved ustandseligt at ydmyge og nedværdige faderens symbolske position som ophøjet ideal. Jegfortælleren fremstiller faderen som et perverteret fetichobjekt, en sølle "plejekotelet", som han kalder en af sine mange mænd (Lundme 45-47). Det er vanskeligt at se, hvordan patriarkatets legitimitet skulle kunne stå intakt tilbage, når det centrerer omkring en så abjekt figur.

For at låne fra Freud kunne man også sige, at jegfortælleren incestuøse intimitet ikke respekterer incestforbuddet og de dermed forbundne traditionelle rammer for socialitets- og egodannelse. I Freuds berømte trekantsdrama er faderens incestforbud den hændelse, der organiserer den ødipale treenighed, bestående af far, mor og barn, som familie og samtidig retter barnets begær væk fra sin mor (og/eller far). I freudiansk forstand indstifter faderens incestforbud altså både den heteroseksuelle familie og den heteroseksuelle organisering af barnets begær. Når jegfortælleren i *Forhud* ikke bestiller andet end at begære sine "fædre", eller "bedstefædre" for den sags skyld (Lundme 51-52), og når dette begær imødekommes snarere end at forbydes, kan det læses som en queer frasigelse af selve det ødipale drama som legitimeringen af heteroseksualiteten som samfundsorganiserende princip. Denne frasigelse skal selvsagt ikke læses som en opfordring

til konkret blodskam og incest, fordi incesten i romanen er symbolsk og angår psykoanalytiske grundpositioner. Men i romanens symbolske orden udspiller der sig i min læsning en betydningsmæssig genforhandling af de grundvilkår, der understøtter og organiserer den heteronormative socialitet. Romanen tegner med andre ord et billede af et queer univers, på godt og sandelig også ondt, som opstår, når ødipuskomplekset benægtes og incestforbuddet sættes ud af kraft. Der er tale om intet mindre end omkalfatringen af faderfigurens symbolske autoritet.

MASOCHISTISK INTIMITET

Pervertering af autoritetsfigurer er et gennemgående tema i romanen. Det er derfor også et centralt aspekt ved den anden negative intimitet, jeg identificerer i romanen: den masochistiske. Her stiller jeg skarpt på jegfortællerens relation til Uniformen, som er en tilbagevendende kunde, som han ikke rigtig kan eller vil slippe af med.⁹ Deres forhold er baseret på et strengt hierarki, hvor Uniformen er den aktive, og jegfortælleren er den passive, hvilket allerede fra romanens første linje udtrykkes syntaktisk: "Uniformen stikker dyret i munden på mig" (Lundme 9). Selvom det er jegfortælleren, der taler, så er det ikke desto mindre Uniformen, der er sætningens aktive subjekt. Jegfortælleren er derimod reduceret til en passiv position som sætningens indirekte objekt.

I psykoanalysen defineres masochisme traditionelt som en seksuel perversion, hvor netop underkastelsen er central for subjektets seksuelle tilfredsstillelse; her findes nydelsen i smerte og ydmygelse (Laplanche og Pontalis 244). I romanen udpensles dette forhold tydeligt i denne mareidtsagtige passage:

Uniformen siger, jeg elsker fornedrelsen. Smerten. Jeg skal lære at nyde torturen. Han vil give mig sin bedste viden. [...] Han vil binde mig til sig og kneppe mig hudfattig på en maddikemadras med fnat. Min krop vil stå som varigt mærke [sic] af blomstrende mønstre, når hans slag regner ned over mig på hans gård i Jylland. Han gør det af behov. Men bare rolig, hvisker han, han har rigeligt med tid og vil

9 Her genbesøger jeg en pointe, som jeg har berørt andetsteds, se Juul.

gerne lære mig at kende. Mig, den uartige. Hans lussing synger mellem mine ben. Jeg blotter min lyst mod hans to sprængfarlige ferskner. Han kommer igen og igen, og jeg kan ikke vågne. (Lundme 10)

Bemærk her den dobbelte fornedrelse: Både den fornedrelse, der handler om alt det, Uniformen udsætter jegfortælleren for af seksuel tortur, og den mere grundlæggende fornedrelse i *at blive fortalt*, at man elsker fornedrelse, altså helt at få annulleret sin udsigelsesposition. Jegfortælleren bliver i citatet ikke bare til det objektgjorte "mig", som Uniformen gerne vil lære at kende, men også "den uartige", der kun underforstået henviser til jegfortælleren. Jegfortælleren seksuelle og syntaktiske passivitet kan ses som et eksempel på det, Bersani kalder for perfekt passivitet: "en total selv-afvikling [self-divestiture]", det vil sige en komplet afvikling af og afvigelse fra selvet (Bersani og Phillips 52). Bersani bruger begrebet i en beskrivelse af en særlig form for katolsk mysticisme, kvietisme, som dyrker den fuldstændige afståelse af selvstændig vilje i tilbedelsen af Gud. Selvom *Forhud* ikke beskriver passivitet i en religiøs kontekst, mener jeg dog, at begrebet er sigende for den måde, jegfortælleren i sin masochistiske underkastelse ikke bare gør passivitet til sin største dyd, men også til sin nydelse, sin "blotte[de] lyst".

Det er her vigtigt at bemærke, at denne selvafvikling bygger på et kontraktuelt forhold, hvor det ikke bare er jegfortælleren, der objektgøres, men i en vis forstand også Uniformen. Dette sker gennem jegfortælleren metonymiske tingsliggørelse af ham via kælenavnet Uniformen: "I et par sekunder er han en ældre mand, der onanerer hjælpeløst, så er han en kræftpatient med lyst til ungdommen igen, så er han uniformen. Min mand" (Lundme 18). Her er det gennem metonymiens tingsliggørelse – det at "den ældre mand" bliver til "Uniformen" – at jegfortælleren kan tiltale ham med det possessive pronomen og påkalde ham som sin. Det er selve betingelsen for jegets relation til Uniformen, at han sprogligt kan gøre ham til objekt, ligesom Uniformen gør ham til et objekt. Det er udelukkende som Uniformen, at jegfortælleren kan underkaste sig den ellers lidt sølle gamle mand, som kortvarigt males frem i citatet, og også nyde denne underkastelse.

Den gensidige objektivering kan læses som et udtryk for det, som Gilles Deleuze identificerer som et centralt element i den masochistiske

relation: kontrakten. I Deleuzes gentænkning af psykoanalysens masochis-
meforståelse er det afgørende, at masochisten underkaster sig sin bøddel
gennem indgåelsen af en kontrakt. Kontrakten er i den sammenhæng in-
teressant, fordi den kan omkalfatre faderfiguren som den sociale ordens
overhoved og lovens repræsentant. Hos Freud er masochisme en slags om-
vendt sadisme, hvor overjegets sadistiske aggression rettes indad mod jeget,
og hvor faderen er gemt i den afstraffende kvinde/moder, der skal dække
over et homoseksuelt begær efter faderen (Freud).¹⁰ Derimod ser Deleuze
faderen gemt i masochisten:

Masochisten føler sig skyldig, lader sig slå og soner; men for hvad og hvorfor? Er
det ikke netop faderbilledet i ham, der miniaturiseres, bliver slået, latterliggøres og
ydmyses? Er det, han soner, ikke netop hans lighed med faderen, faderligheden? At
faderen altså mindre er den, der slår, end den der bliver slået [...]. (Deleuze 58-59)

Hos Deleuze er det således i den masochistiske fantasi faderen selv, der
bliver afstraffet. Hvor sadismen er præget af en "fader-inflation", der
hæver faderen over socialitetens love, fordi han kan afstraffe sine ofre
efter forgodtbefindende, undergraves faderens autoritet i masochismen
gennem en dobbelt negation: først en positiv idealiserende og forherli-
gende moderbenægtelse, som identificerer hende med loven og dernæst
en faderomstødende benægtelse, der udstøder ham af den symbolske
orden (67). Det masochisten i sin perverse fantasi forsøger, er intet min-
dre end at skabe en symbolsk orden, hvor faderen er uden betydning og:
"frataget enhver symbolsk funktion" (62). Det er i denne faderbenægten-
de og patriarkatsundergravende forstand, at jeg her kalder masochisme
for en negativ intimitet.¹¹ I forlængelse heraf forstår jeg jegfortællerens

10 Masochismen tager sit navn fra den østrigske forfatter Leopold von Sacher-Masoch
(1836-1895). I hans romaner er det masochistiske forhold heteroseksuelt: Maso-
chisten en mand og hans bøddel en kvinde.

11 Jeg læner mig op ad Kathryn Bond Stocktons læsning af Deleuzes masochisme
som patriarkatsundergravende virksomhed (77-78). Bersani har desuden nogle
interessante bemærkninger om masochisme i *The Freudian Body* (1986), hvor han
ikke bare forstår masochisme som en perifer perversion, men snarere som en
grundfigur i den menneskelige seksualitet i det hele taget (38-40).

masochistiske passivitet, ikke kun som en nydelsesfuld afvikling af selvet, men også som endnu en negation af faderautoriteten som garant for den symbolske orden.

I den forbindelse er det yderligere interessant, at jegfortællerens masochistiske passivitet synes at muliggøre en form for samfundskritisk klarsyn:

Jeg vælger voldsomheden frem for styrken. Lidelsen frem for en grim omverden, der stikker næsen frem under en himmelvåd dyne. [...] Ad helvedes til med store ord og kloge vendinger, forspildte chancer og lotto-drømmerier. [...] Lyset forude er bare et fra en dum mands forlygte, der kun ønsker din røv og en kræsen lidenskab i en åben vindjakke, hvor kønnet sprøjter liv og sjasker illusionen til med en bleg hinde. (Lundme 54)

I valget af lidelsen vælger jegfortælleren et alternativ til en "grim omverden" og dens illusioner af "store ord og kloge vendinger, forspildte chancer og lotto-drømmerier", et symbolsk univers der i sidste ende ikke kan indfri de løfter, det ellers stiller i udsigt. "Lyset forude" symboliserer således ikke nogen endelig lykke eller erkendelse, men derimod "bare en dum mands forlygte". Bemærk også, hvordan den seksuelle nydelse, "kønnets sprøjten", dækker "illusionen" til. Jegfortælleren synes her at påpege, at sex i det symbolske univers, han afviser, er en illusion, man ikke længere kan få øje på som *illusion*. Den masochistiske passivitet, foreslår jeg, udgør derfor for jegfortælleren et alternativ til den form for sex. Den tilbyder ham en form for kynisk, men også humoristisk, klarsyn på tilværelsen. Når "lyset forude" i virkeligheden bare er "en dum mand", er det både en synliggørelse og en latterliggørelse af de magtrelationer, der gemmer sig i en heteronormativ illusion centreret omkring faderautoriteten.

UPERSONLIG INTIMITET

Jeg vil nu vende mig mod romanens sidste negative intimitet, som samtidig er den eneste form for intimitet, jegfortælleren kan holde ud: den upersonlige intimitet. Der er tilsyneladende ikke grænser for, hvad han kan nyde og udstå både i sit incestuøse faderbegær og i sin masochistiske underkastelse,

så længe disse "relationer" forbliver upersonlige. For på flere måder synes det netop at være, når jegfortællerens seksuelle relationer bliver "personlige", at de bliver problematiske for ham. Det sker allertydeligst i den scene, hvor Uniformen begår et eklatant kontraktbrud:

Uniformen er træt, og jeg gider heller ikke mere. Luften mellem os er forandret. [...] 'Jeg elsker dig.' Jeg er målløs. Uniformen er blevet et menneske. Vi sidder i en kerne og taler om adoption af vildsvin og stanglakrids til charterturen. Han er forræderen nu. Han rækker mig sin hånd og siger sit navn. Jeg er stum. Det hele er ligegyldigt. Alt er holdt op. Smerten. Livet. Døden. Nu vil jeg kun det onde. Og det onde bliver langt værre. (Lundme 80)

Her træder Uniformen ud af sin rolle som et upersonligt objekt og præsenterer sig med sit navn, som "et menneske", som det direkte hedder i citatet. Idet han bliver et menneske, opstår der dog en samhørighed, som jegfortælleren ikke bryder sig om: "Uniformen har fået navnet. Hans skind er en andens. Vores tale er ikke længere monologer. Vi snakker sammen. Det tegner ikke godt" (86). Samhørigheden ender faktisk så skidt, at fortællerjeget skyder Uniformen i tindingen og slår ham ihjel. Idet Uniformen ikke længere indtager sin strukturelle og kontraktuelle plads som bøddel i den masochistiske relation, har han ikke nogen funktion og må fjernes, synes den barske romanlogik her at være. Det er forsøget på at gøre deres relation til en "mellemmenneskelig" relation snarere end en relation mellem anonymiserede og formaliserede roller, via den masochistiske kontrakt, der ødelægger det hele. Som jegfortælleren selv forklarer det: "Uniformen kan gennempule mig. Slå mig hårdt. Bide min krop i laser og pjalter. Men ikke stryge mit hår og kalde mig sin med kærlige, berørende sætninger" (87). Samtidig markerer opløsningen af den masochistiske kontrakt den gradvise opløsning af selve romanen, idet jegfortællerens monolog herefter bliver mere og mere fragmentarisk for til sidst at dø ud.

Jegfortællerens drab på Uniformen er voldsomt, men jeg vil foreslå, at det mest af alt bør læses som en måde, hvorpå romanen iværksætter en ekstrem afvisning af den "mellemmenneskelige" intimitet, som Uniformen prøver at etablere, og som en radikal insisteren på den psykoanalytiske indsigt, at seksuelt begær ikke etablerer et gensidigt forhold mellem per-

soner. Denne insisteren fremstår givetvis kompromisløs og destruktiv, men hvis vi modstår fristelsen til blot at fordømme den, melder der sig nogle interessante etiske spørgsmål. Sat mere på spidsen findes der muligvis nogle overraskende etiske potentialer i den upersonlige intimitet, som jegfortælleren forfægter, potentialer som ellers forbliver usynlige i en mere "opbyggelig" heteronormativ sammensmeltning af kærlighed, seksualitet og intimitet.

Jeg bemærker her, at jegfortælleren frem til mordscenen forholder sig til seksuelle relationer på en måde, der minder om Tim Deans cruiser-figur.¹² I bogen *Unlimited Intimacy: Reflections on the Subculture of Barebacking* (2009) argumenterer Dean for, at cruising som sexpraksis baserer sig på en anden etisk relation end det, han kalder "identifikationspolitik" ("politics of identification"), dvs. en diskursiv og politisk orden, hvor den kulturelle anden estimeres ud fra principper som identifikation, empati og genkendelse (24). Som Dean skriver: "At udbygge min vurdering af andre indtil de gør sig lige så fortjent til hensyn, som jeg synes, jeg selv er, er faktisk en formindskelse af andethed" (25). Hvis jeg altid kun vurderer den anden ud fra grader af genkendelighed, dvs. hvordan jeg i bund og grund "ser mig selv i den anden", så kan det forstås som en appropriering og reduktion af den andens fremmedhed. Når cruiseren bevidst opsøger seksuelle møder med anonyme fremmede, repræsenterer han ifølge Dean et korrektiv til et sådant genkendelighedsregime: En "fremmedhedens etik" der baserer sig på: "den manglende evne til at identificere andre som personer og på at se, hvordan andre personers, såvel som sociale kategoriers, andethed forbliver irreducerbar" (25). I den identifikatoriske "fejl", hvor man afholder sig fra forsøget på at identificere den anden "som en person", finder Dean en etisk relation til det fremmede: "i hvilken man kerer sig om andre selv når man ikke kan se noget af sig selv i dem" (25). Denne fremmedhedens etik kalder Dean for upersonlig.

Forhud, argumenterer jeg for, problematiserer på flere niveauer den empatiske identifikation som grundvilkår for intime relationer. Når jeg-

12 *Cruising* refererer til det fænomen at opsøge sex med fremmede på offentlige steder som i parker, offentlige toiletter og saunaer.

fortælleren begræder, hvordan Uniformen "har fået navnet", og samtidig nægter at kalde ham ved sit "rigtige" navn, kan det ses som et udtryk for, hvordan det for jegfortælleren ikke handler om intim fortrolighed eller empatisk identifikation, men snarere intim upersonlighed. Det er derfor, jegfortælleren konsekvent benytter sig af metonymiens navneombytning, når han skal adressere Uniformen. Jegfortælleren *kan* øjensynligt ikke indgå i relationer til personer med navne – med undtagelse af Stefan, der dog dør af aids. Idet Uniformen forsøger at træde ud af det upersonlige, opleves det derfor som så stort et svigt af deres kontrakt, at det ender med jegfortællerens mord på ham. Det betyder ikke, at romanen ophøjer den upersonlige intimitet til den etiske relation par excellence, fordi den i fortælleuniverset ultimativt fører til mordet på den anden, Uniformen. Men romanen kan siges at afsøge denne intimitets etiske potentiale, som en anden måde at relatere til andre mennesker på. Som Tim Deans cruiser stiller *Forhud* et grundlæggende spørgsmål om, hvorfor fremmede ikke kan være elskere. Jegfortælleren synes her hårdnakket at insistere på, at det til en vis grad kun er fremmede, der kan være elskere, fordi det er den eneste form for intimitet, han kan bære.

En etisk vigtigere upersonlig relation, vil jeg foreslå, er dog den intimitet, romanen indirekte etablerer mellem jegfortæller og læser. I romanen kan det være svært at orientere sig både i fortællingen som sådan og på forskellige narrative niveauer. Er det eksempelvis noget, fortælleren drømmer, eller sker det på romanens virkelighedsplan, når Uniformen: "kommer igen og igen, og jeg kan ikke vågne" (Lundme 10)? Men desorienteringen ligger også i den mere åbenbare, måske endda banale betragtning, at jegfortælleren gennem hele romanen forbliver anonym. Dermed synes romanen ikke at etablere en identifikatorisk læserrelation til jegfortælleren. I stedet for holdes jegfortælleren i sin anonymisering ud i fremmedhedens strakte arm. Romanen etablerer herved en upersonlig intimitet med sin læser og demonstrerer således, at upersonlig intimitet også kan være et væsentligt aspekt ved læsningen af litteratur. Min pointe er her, at skildringen af jegfortællerens hardcore sexliv på den ene side er moralsk udfordrende for læseren, pga. symbolsk incest og voldsomhed, men på den anden side også præsenterer læseren for et etisk dilemma angående jegfortællerens

seksuelle nydelse. At tage den upersonlige intimitet alvorligt som læser, er også at tilbageholde en moralsk dom over jegfortællerens seksuelle andethed og i stedet forblive åben og anerkendende over for netop den queer nydelse, han trods voldsomheden blotter for læseren, selv hvis den ved første øjekast virker ubehagelig. Således åbner upersonlig intimitet også op for en mulighed for, at læseren kan træde ud af det seksuelle maskineri, der opretholder heteronormativ socialitet.

BOTTOM-BITCHENS SIDSTE ORD

I det foregående har jeg udfoldet nogle af de queer potentialer, som de negative intimiteter, der fremskrives i *Forhud*, præsenterer læseren for, fra seksuel passivitet og underkastelse som en paradoksal måde at yde patriarkatet modstand på, til det upersonlige som et etisk alternativ til heteronormativitetens monogame tosomhed og en "identifikationspolitik", der hviler på et ideal om empatisk identifikation. Som Henrik List skriver i sit efterord til bogen, er jegfortælleren: "en *bottom-bitch on a mission*" (List 105, original kursiv), og det kan være fristende at udråbe disse intimitetsformer som "gode" eksempler på queer modstand. Jeg mener dog, at romanen giver en mere ambivalent fremstilling. For det er nemlig en pointe, at disse negative intimiteter i romanen ikke er vævet ind i nogen opbyggelig fortælling om den homoseksuelle jegfortæller. Snarere synes romanen på signifikant vis at gå i tomgang. Efter jegfortælleren har skudt Uniformen og dermed forsøgt endeligt at adskille sig fra ham, slutter romanen antiklimatisk med denne sætning: "Jeg er stadig hans" (Lundme 96). I 2014-udgaven står denne sætning alene på sidste side som det, man i bogtrykkerkunsten kalder en *horeunge* – hvilket i denne sammenhæng næppe er tilfældigt. Hvis man var i tvivl om, hvorvidt jegfortælleren i romanen gennemgår en udvikling eller ej, synes denne sidste sætning snarere at understrege romanens fortælling som en "antiudvikling". Jegfortælleren er det samme sted, hvor han startede. Som der står lige før: "Jeg er en cyklus. Jeg er opdraget til at længes. Min mund bliver større, og jeg bunder søen, hvori min krop er sunket. Her starter det igen. Forfra og bagfra. Med mænd og en mor på sygehuset" (95). Dermed synes romanen

at afvise en opbyggelig forestilling om det queer potentiale i de sexpraksisser og intimitetsformer, den ellers lægger for dagen.

Her bliver det væsentligt igen at vende sig mod det mere fundamentale teoretiske spørgsmål om queer negativitet, antirelationalitet og Edelmans *No Future*. At læse *Forhud* parallelt med den edelmanske forståelse af queer negativitet implicerer også en bestemt tidslighed, en afvisning af fremtiden. For Edelman er det væsentligt, at den sociale orden er baseret på det, han kalder reproduktiv futurisme, som er den måde, hvorpå den sociale orden er i stand til at reproducere sig selv ind i fremtiden (2). Her spiller det symbolske billede af Barnet en altafgørende rolle. Det drejer sig ikke om noget egentligt barn, men snarere om en heteronormativ forestilling om Barnets uskyld og den strukturelle plads Barnet får tildelt som selve billedet på fremtiden. I heteronormativiteten dækker billedet af Barnet ifølge Edelman over seksualitetens fundamentale meningsløshed og poder det heteroseksuelle samleje med kulturel betydning, som selve den akt hvormed fremtiden undfanges og fødes. Barnet er således den symbolske betingelse for heteronormativitetens reproduktion som kulturelt og ideologisk rammeværk (13). At være queer i edelmansk forstand er på den baggrund at stå i et radikalt negativt forhold til Barnet og reproduktiv futurisme, hvilket for Edelman indebærer en modstand mod det sociale i det hele taget, og dermed også fremtiden. Som en indre negativitet i den sociale orden, bringer det queer selve det sociale værdi i tvivl og kan for Edelman aldrig gøres til genstand for nogen socialitets fremtid, for så vidt fremtiden kun etableres gennem reproduktiv futurisme (6).

I denne antifuturistiske forstand kan man læse den narrative udvikling, som jegfortælleren gennemgår i *Forhud*, som en "antiudvikling". I stedet for at investere sin queer seksualitet med revolutionært håb, ligesom de såkaldte "fløjsaktivister", der forsøger at mobilisere en opstand på baggrund af aids-epidemien, der raser i romanens kulisse, er jegfortællerens seksuelle begær snarere en håbløs og destruktiv cyklus, det ikke er muligt at slippe ud af. Som jeg-fortælleren sardonisk bemærker: "Livet som sådan bliver tilsyneladende ikke bedre. [...] De revolutionære onanerer sig til døde" (67). Mens jegfortælleren her tilsyneladende fuldstændigt afviser et politisk imperativ om at skulle forestille sig en "bedre fremtid", mener

jeg også, at han mere ironisk påpeger, at man selv bag de mest højpendede politiske visioner finder dumt, ustoppeligt, masturbatorisk og, ikke mindst, upersonligt begær.

Hvis romanen præsenterer sin læser for en queer negativitet og samtidig insisterer på denne negativitets etiske værdi, foreslår jeg, at denne værdi ikke kun findes i den kyniske afvisning af "fløjsaktivisterne", men også i måden hvorpå det negative og upersonlige betones i romanens måde at gestalte intimitet på. For at genkalde Berlant og Edelmans ord er det upersonlige: "et møde med fremmedgørelsen og intimiteten i at være i relation til hinanden" (viii). Om end "en kold og bitter affære", kan der, som jeg håber at have gjort klart, og som *Forhud* med sit litterære sprog demonstrerer, også være nydelse i sådan et møde.

*

Jeg har i denne artikel analyseret *Forhud* med henblik på at forstå, hvordan intimitet skildres på baggrund af tre tematiske spor, incestuøs intimitet, masochistisk intimitet og upersonlig intimitet. Således har jeg kunnet diskutere passivitetens og underkastelsens queer potentiale, dels i jegfortællerens forhold til sine fædre, dels i hans forhold til Uniformen, og tilnærmet mig det upersonlige som en etisk relation til det fremmede og et forsøg på at fremskrive andre relationelle modi end et, der er baseret på identitet, identifikation og naive forestillinger om kærlighed. Fra et antisocialt queerteoretisk perspektiv kan romanen ikke siges at erstatte heteronormativitetens "rigtighedsfornemmelse" med en queer "rigtighedsfornemmelse". Tværtimod er den mere optaget af konstant at sætte intimitetens indre negativitet på spidsen, ikke bare i forhold til queer seksualitet, men til seksualitet i det hele taget. Når jegfortælleren i *Forhud* ikke kan gøre sin seksualitet til en opbyggelig fortælling, kan dette ses som en queer afvisning af forestillingen om opbyggelig seksualitet overhovedet. Snarere formulerer romanen intimitetsformer, der så at sige ikke optimistisk lover at "overvinde" intimitetens indre negativitet, men snarere folder dette aspekt af intimiteten ud – som et upersonligt aspekt, men også som et nydelsesfuldt aspekt. Måske kan man i tilfældet

Forhud forstå det antisociale, ikke blot som en "tese" eller en "fortolkningskamp", men også som romanens paradoksale måde at henvende sig til sin læser på.

ANTON JUUL, ph.d.-stipendiat ved Center for Køn, Seksualitet og Forskellighed, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskaber, Københavns Universitet. Den trykte artikel er en del af arbejdet med hans ph.d.-projekt, der bærer arbejdstitlen *Sex efter aids: Homoseksualitet og queer maskulinitet i dansk samtidslitteratur*, og som består af en række læsninger af litterære repræsentationer af bøssen og homoseksuelt begær i dansk litteratur fra 1998 til i dag.

"A COLD AND BITTER AFFAIR"

Negative Intimacies in Tomas Lagermand Lundme's Forhud

In this article, I analyze and discuss the potentials of what I call negative intimacies in Tomas Lagermand Lundme's debut novel *Forhud* (1998) through the lens of antisocial queer theory. Through Berlant's concept of intimacy as inherently threatened by an internal failure, I identify three types of negative intimacies in the novel: 1) Incestuous intimacy, in which the narrator denies the incest taboo and the Oedipus complex as foundation of heteronormative sociality through a perversion of the father figure. 2) Masochistic intimacy, in which the symbolic function of the father as authority is negated through contractual submission. And, lastly, 3) impersonal intimacy, which I argue is the overall mode of intimacy that the novel explores both in its content and as a gesture toward its reader. Impersonal intimacy offers an ethical alternative to heteronormative identity- and relation-based intimacy. In the impersonal intimacy I find what Tim Dean has called an "ethics of alterity," that is, a radical openness to otherness. In *Forhud* only strangers can be lovers, which is precisely the queer potential of the novel. I argue that these queer intimacies do not lend themselves to any kind of positive representation of queerness, but rather a negative critique of heteronormative sexuality. Though *Forhud* does not express any optimistic hope for queerness, it nevertheless stresses the pleasure of being intimate with the stranger.

KEYWORDS

- DA: intimitet; seksualitet; queer negativitet; antisocial queerteori; homoseksualitet; incesttabu; masochisme; upersonlig intimitet; Leo Bersani; Tim Dean; Lee Edelman; Gilles Deleuze
- EN: intimacy; sexuality; queer negativity; antisocial queer theory; homosexuality; incest taboo; masochism; impersonal intimacy; Leo Bersani; Tim Dean; Lee Edelman; Gilles Deleuze

LITTERATUR

- Berlant, Lauren. "Intimacy: A Special Issue." *Critical Inquiry*, vol. 24, nr. 2, 1998, s. 281-288.
- Berlant, Lauren og Lee Edelman. *Sex, or the Unbearable*. Duke University Press, 2014.
- Berlant, Lauren og Michael Warner. "Sex in Public." *Critical Inquiry*, vol. 24, nr. 2, 1998, s. 547-566.
- Bersani, Leo. "Is the Rectum a Grave?" *Is the Rectum a Grave? and Other Essays*, The University of Chicago Press, 2010, s. 4-30.
- . *The Freudian Body: Psychoanalysis and Art*. Columbia University Press, 1986.
- Bersani, Leo og Adam Phillips. *Intimacies*. University of Chicago Press, 2008.
- Bissenbakker Frederiksen, Mons. *Begreb om begær: Queering af nyere dansk litteratur*. Syddansk Universitetsforlag, 2005.
- Butler, Judith. *Bodies That Matter: On the Discursive Limits of 'Sex'*. 1993. Routledge, 2011.
- Butler, Judith. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. 1990. Routledge, 2006.
- Caserio, Robert L. et al. "The Antisocial Thesis in Queer Theory." *PMLA*, vol. 121, nr. 3, 2006, s. 819-826.
- Dean, Tim. *Beyond Sexuality*. University of Chicago Press, 2000.
- Dean, Tim. *Unlimited Intimacy: Reflections on the Subculture of Barebacking*. The University of Chicago Press, 2009.
- Deleuze, Gilles. *Sacher-Masoch og masochismen: Det kolde og det grusomme*. Oversat af Boj Bro Antonio Mendes Lopes, Sjakalen, 1981.
- Edelman, Lee. *No Future: Queer Theory and the Death Drive*. Duke University Press, 2004.
- Freud, Sigmund. "The Economic Problem of Masochism" ["Das Ökonomische Problem Des Masochismus", 1924], oversat af James Strachey. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud*, redigeret af Alix Strachey og Alan Tyson, bind 19, Hogarth Press, 1961, s. 155-170.
- Heaney, Emma. *The New Woman: Literary Modernism, Queer Theory, and the Trans Feminine Allegory*. Northwestern University Press, 2017.
- Heede, Dag. *Det umenneskelige: Analyser af seksualitet, køn og identitet hos Karen Blixen*. Syddansk Universitetsforlag, 2001.
- Heede, Dag. *Herman Bang: Mærkværdige læsninger, toogfirs tableauer*. Syddansk Universitetsforlag, 2003.

- Heede, Dag. "Mærkværdiggørelsen af dansk litteratur: For en ny fordeling af litteraturhistorisk dumhed og blindhed." *Kvinder, Køn & Forskning*, nr. 1, 2003, s. 35-45.
- Heede, Dag. "Når enden er god: Heteronarrativitet og døde homoer." *Kvinder, Køn & Forskning*, nr. 2, 2015, s. 7-19.
- Heede, Dag. "Queerteorien i Danmark – eller hvordan jeg blev mærkelig." *Kvinder, Køn & Forskning*, nr. 3, 2012, s. 19-24.
- Juul, Anton. "Pikslikkere og tyveknægte: Litterære trækkerdreng og masochistiske modstandsformer." *Trappe Tusind*, vol. 16, 2017, s. 22-35.
- Lacan, Jacques. *Le Séminaire XI: Les quatre concepts fondamentaux de la psychanalyse* 1964. Redigeret af Jacques-Alain Miller, Seuil, 1973.
- Lacan, Jacques. *Le Séminaire XVII: L'envers de la psychanalyse 1969-1970*. Redigeret af Jacques-Alain Miller, Seuil, 1991.
- Lacan, Jacques. *Le Séminaire XX: Encore 1972-1973*. Redigeret af Jacques-Alain Miller, Seuil, 2016.
- Laplanche, Jean og Jean-Bertrand Pontalis. *The Language of Psychoanalysis*. Oversat af D.N. Smith, Routledge, 1988.
- List, Henrik. "Det forbudte hænger i luften". *Forhud*, af Tomas Lagermand Lundme, Møller, 2014, s. 98-105.
- Lundme, Tomas Lagermand. *Forhud*. 1998. Møller, 2014.
- McCann, Hannah og Whitney Monaghan. *Queer Theory Now: From Foundations to Futures*. Red Globe press, 2019.
- Petersen, Michael Nebeling. *Somewhere, over the rainbow: Biopolitiske rekonfigurationer af den homoseksuelle figur*. 2012. Københavns Universitet, Ph.d.-afhandling.
- Stockton, Kathryn Bond. *The Queer Child, or Growing Sideways in the Twentieth Century*. Duke University Press, 2009.
- Wiegman, Robyn. "Sex and Negativity; or, What Queer Theory Has for You." *Cultural Critique*, vol. 95, nr. 1, 2017, s. 219-243.